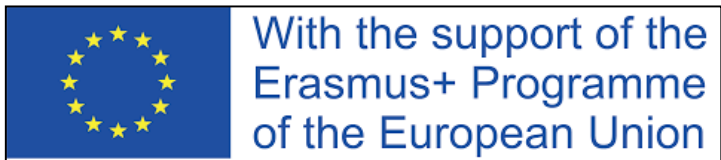

Jean Monnet Centre

БІОЕКОНОМІКА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО ВИРОБНИЦТВА ТА СПОЖИВАННЯ

**Оксана Ничик
Оксана Салавор
Ігор Якименко
Національний університет
харчових технологій,
Київ, 2021**

Глобальні проблеми сучасності

Зміна клімату

Виснаження
природних
ресурсів

Забруднення
навколишнього
середовища

Зростання
чисельності
населення

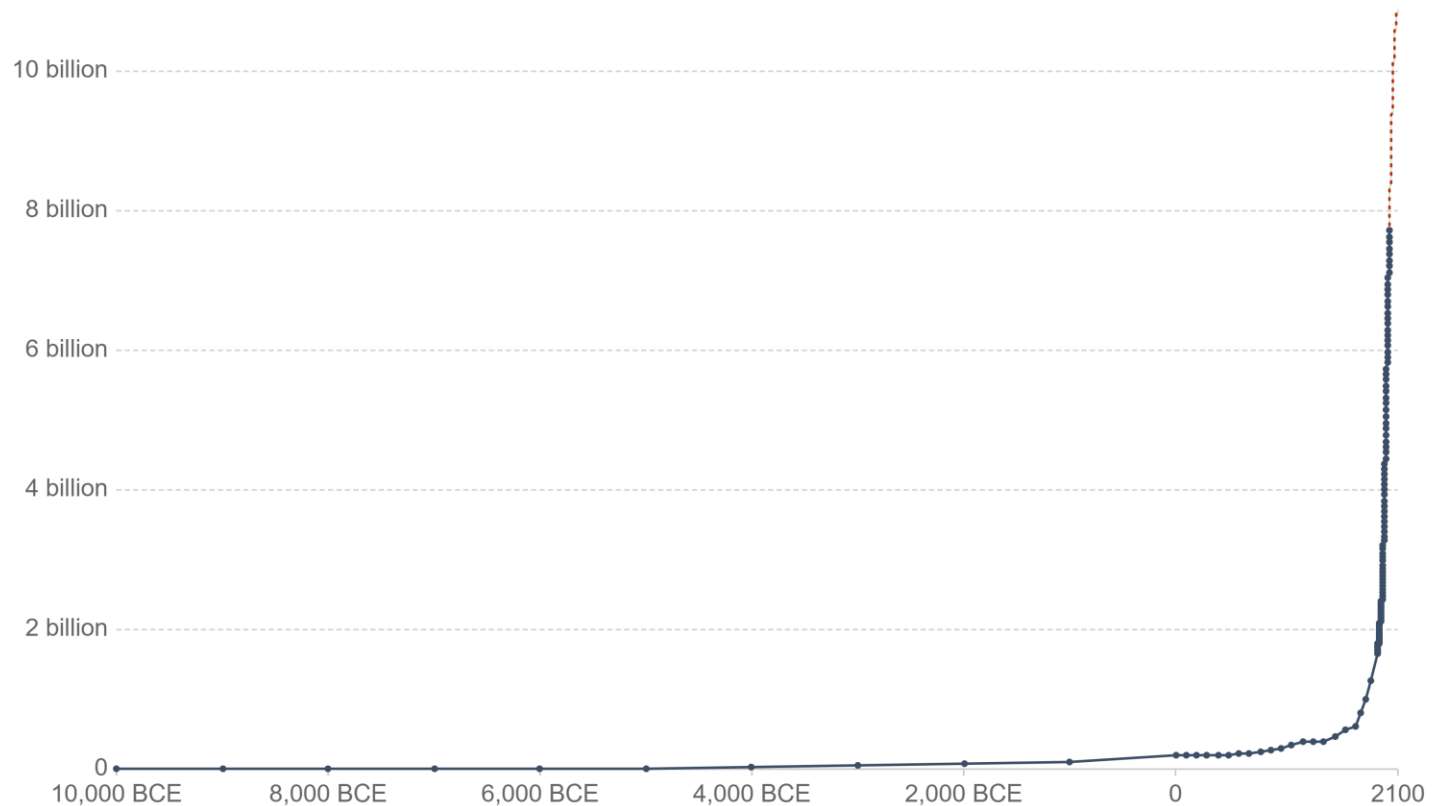
Неефективне
використання
енергії

Продовольча
криза

Населення у світі за останні 12 000 років та прогноз ООН до 2100 року

World Population over the last 12,000 years and UN projection until 2100

Our World
in Data

Source: World Population over 12000 years - various sources (2019), Medium Projection – UN Population Division (2019 revision)
OurWorldInData.org/world-population-growth/ • CC BY

Чи вистачить ресурсів для людства?

Зменшення
невідновлюваних
ресурсів

Прогнозований дефіцит
прісної води

Проблема забезпечення
продуктами харчування

Чи зможе людство забезпечити себе продуктами харчування через 30 років?

Розорювання ґрунтів?

Зміна агротехнологій?

1

01

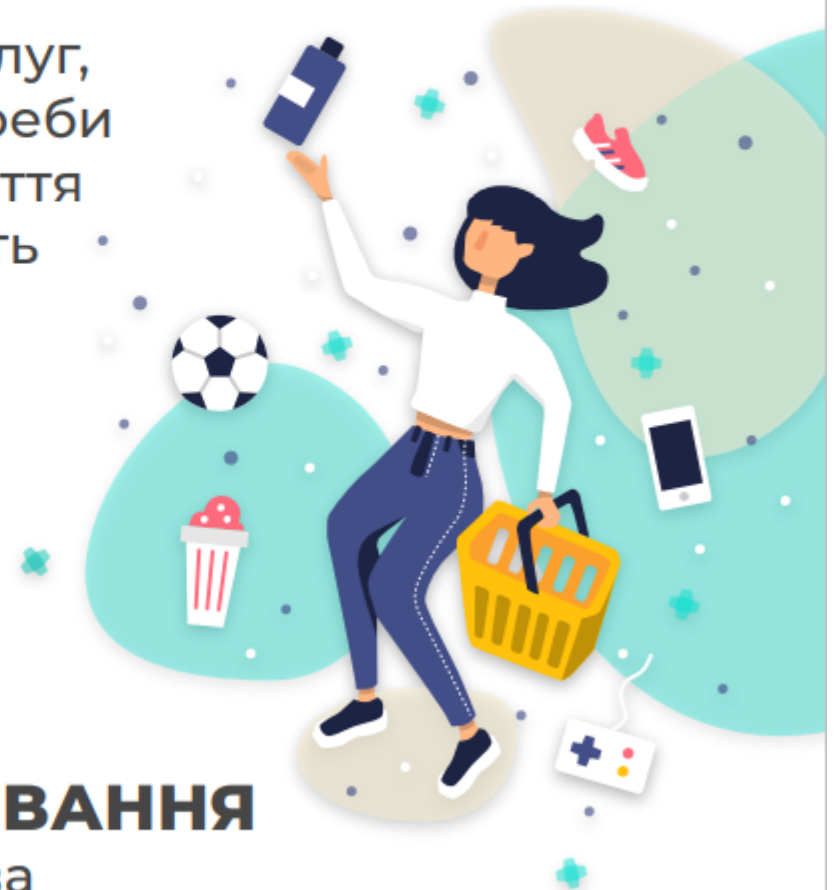
ЩО ТАКЕ СТАЛИЙ РОЗВИТОК І СТАЛЕ СПОЖИВАННЯ

СТАЛЕ СПОЖИВАННЯ

– це використання товарів і послуг, що задовольняють основні потреби людини підвищують якість її життя

Але: мінімально використовують природні ресурси та найменше шкодять людині і довкіллю

12 ВІДПОВІДАЛЬНЕ
СПОЖИВАННЯ

ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ

– це стимул сталого виробництва

Використовуйте енергозберігаючі лампи. Вони споживають у 3-5 разів менше електроенергії, ніж лампи розжарювання.

Вимикайте на ніч комп'ютер, телевізор. Комп'ютери та деякі інші прилади (телевізори, hi-fi системи) споживають енергію навіть в сплячому режимі, тому вимикайте прилади повністю, коли вони не використовуються (виймайте вилку з розетки).

Сортуйте сміття. Окремо зібрані відходи – це не сміття, це вторинна сировина.

Ходіть за покупками з еко-торбами. Намагайтеся не брати пропоновані пластикові пакети в магазині, заведіть свою торбу з екологічних матеріалів і носіть її з собою.

Не використовуйте одноразове. Намагайтеся не купувати продукцію одноразового використання: посуд, серветки, станки для гоління, ручки, – замість цього віддайте перевагу відповідним багаторазовим речам.

Позбавтеся неекономічної техніки. При покупці звертайте увагу на економічність техніки (маркування A+, Energy Star), таким чином можна зменшити свій рахунок за електроенергію на 30%.

Обирайте корисне для себе та природи. Обирайте продукцію з поліпшеними екологічними характеристиками, марковану спеціальними знаками.

Приймайте душ замість ванни. Скоротіть час перебування в душі, зменшіть натиск, придбайте спеціальну економічну насадку з функцією повітряного душу (насичує потік води повітрям). Ремонтуйте протікаючі крани.

Встановіть водолічильник. Встановивши квартирний водолічильник, ви заощадите на комунальні послуги і в той же час допоможете природі.

Правильно обирайте побутову хімію. Перед покупкою миючих засобів обов'язково зверніть увагу на їх склад, зазначений на упаковці, та уважно прочитайте інструкцію.

Здавайте макулатуру. Для виготовлення 60 кг паперу зрубують дерево. Коли ми бачимо величезні ділянки вирубок, нам шкода лісу, і в той же час ми викидаємо газети у відро для сміття.

Стале виробництво – це виробництво товарів та послуг, які відповідають базовим потребам і покращують якість життя при мінімальному використанні природних ресурсів і токсичних матеріалів, а також при мінімальному обсязі утворюваних відходів і забруднюючих речовин на протязі всього життєвого циклу продукції чи послуги, щоб не ставити під загрозу потреби майбутніх поколінь.

Чисте виробництво – безперервне застосування комплексної екологічної стратегії до процесів, продукції, послуг з метою підвищення загальної ефективності та зниження ризиків для людства і навколишнього природного середовища.

Ресурсоефективне та більш чисте виробництво – ефективний підхід до аналізування виробничих процесів з метою:

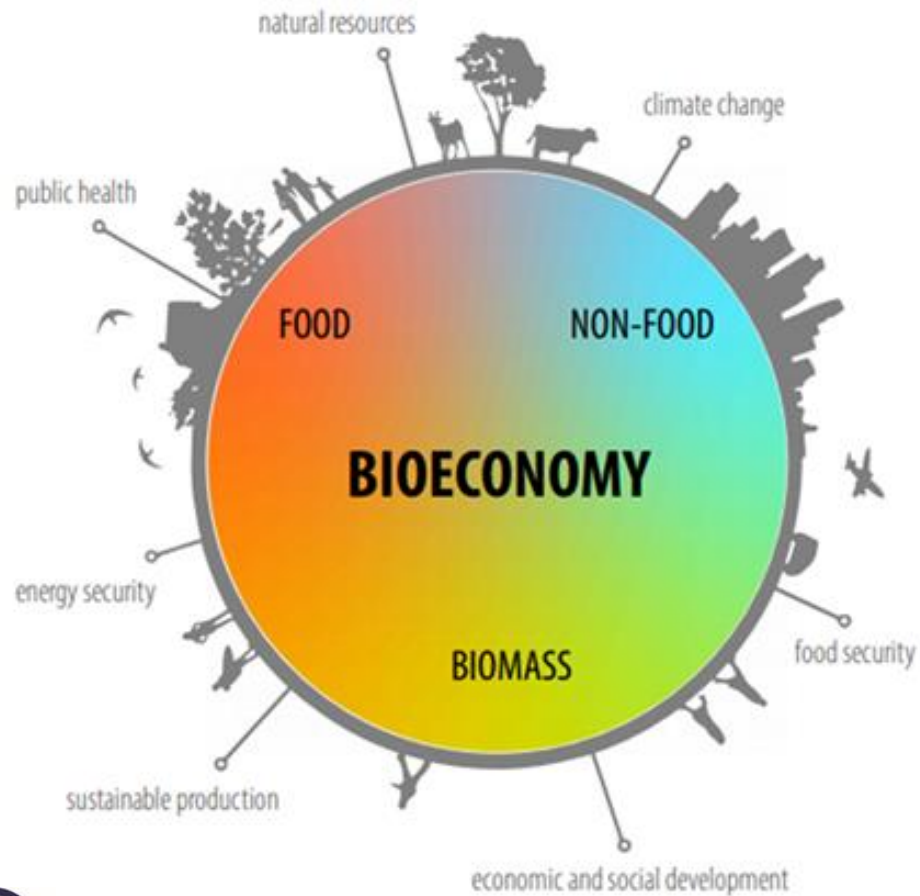
- підвищення ефективності використання сировини, енергії та води;
- зменшення негативного впливу на навколишнє середовище за рахунок зменшення кількості відходів та викидів виробництва у місцях їхнього утворення;
- зменшення шкідливого впливу продукції на навколишнє середовище на протязі її життєвого циклу.

Безвідходне виробництво – управління продукцією і процесами з метою систематичного зниження рівня відходів виробництва і зведення їх до нуля шляхом повторно використання і утилізації (переробка вторсировини, компостування, отримання енергії)

Що ж таке біоекономіка?

«Розуміння» біоекономіки у світі

- ЄС – «основа сталого/ стійкого виробництва і перетворення біомаси в низку продуктів харчування, здоров'я, волокна і промислові товари та енергію»
- США – «великий і швидко зростаючий сегмент світової економіки, що забезпечує значну суспільну користь»
- країни-члени Організації економічного співробітництва та розвитку – «світ, де біотехнологія сприяє значній частці економічного виробництва»
- Японія - «біоекономіка – промислове використання біомаси»

Цілі біоекономіки

- Продовольча безпека
- Управління природними ресурсами
- Зміни клімату
- Відповідальне споживання і виробництво
- Економічне зростання
- Належне управління

Галузі, що охоплює біоекономіка

Цикли біоекономіки

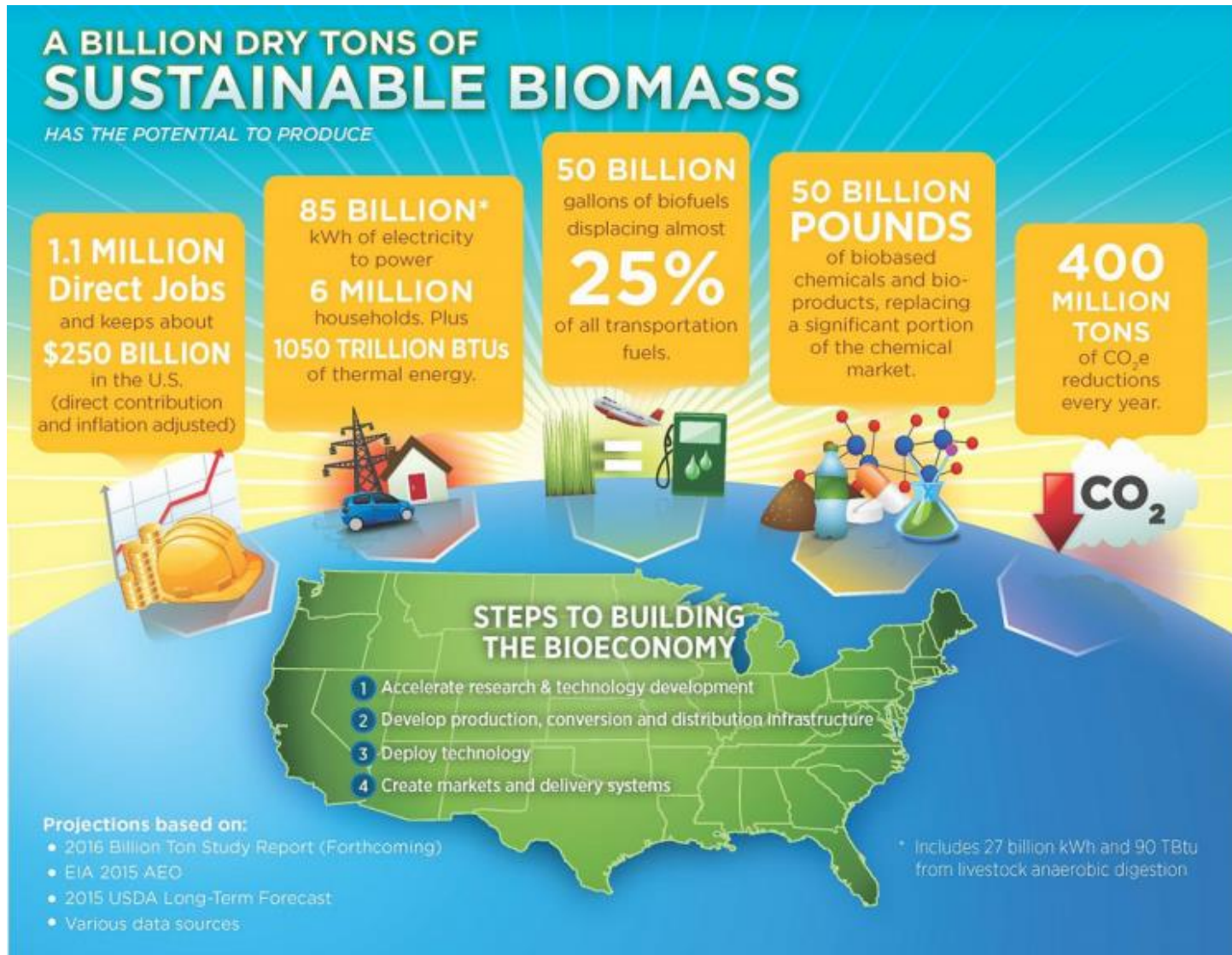

Біомаса – основний ресурс в біоекономіці

- Корми
- Залишки сільськогосподарських культур
- Енергетичні рослини
- Залишки продуктів харчування
- Водорості
- Риб'ячі кістки
- Сільськогосподарські культури

Що дає мільярд тон біомаси?

Товари в біоекономіці

Біопаливо

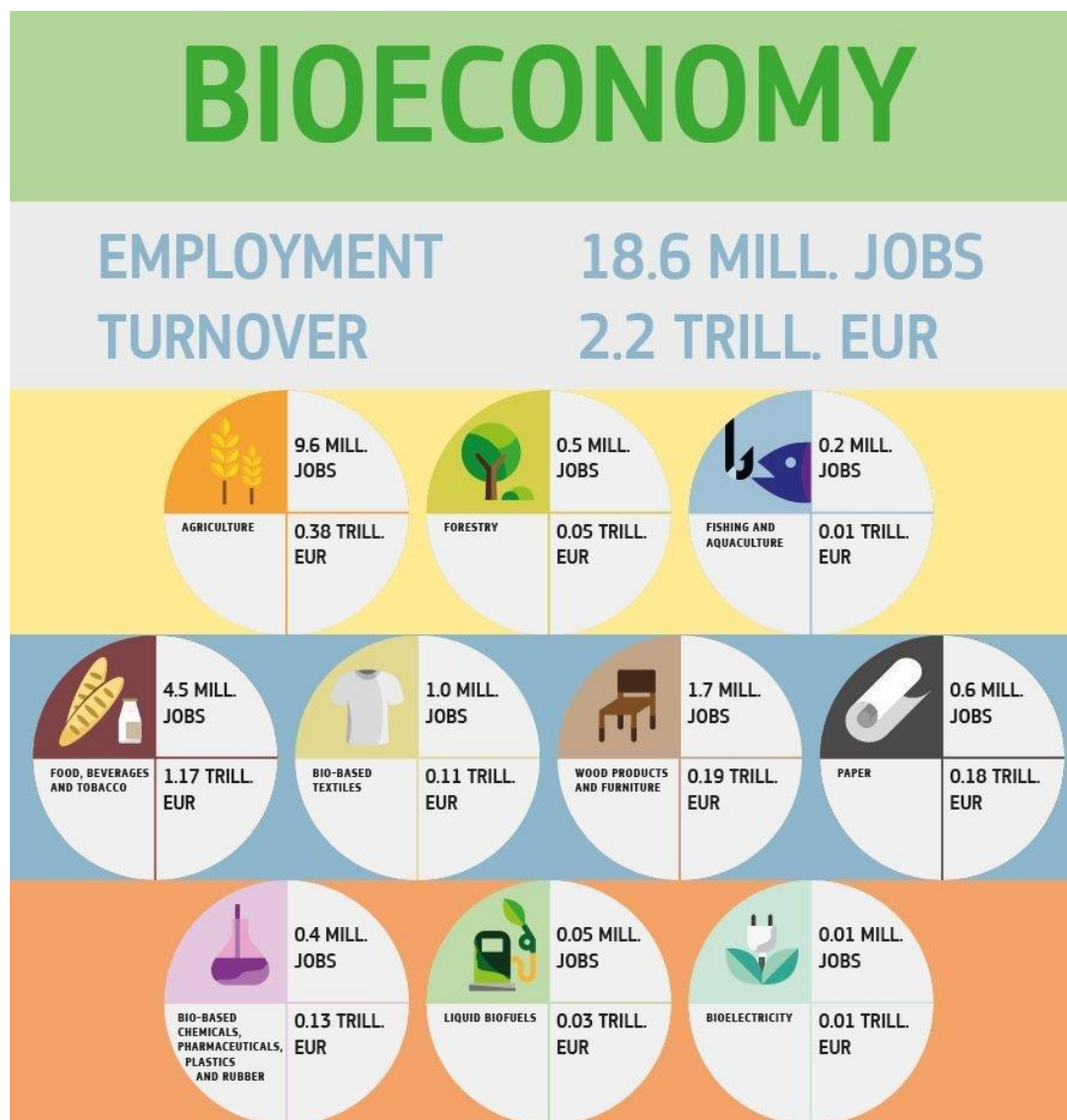
Продукти харчування

Корми

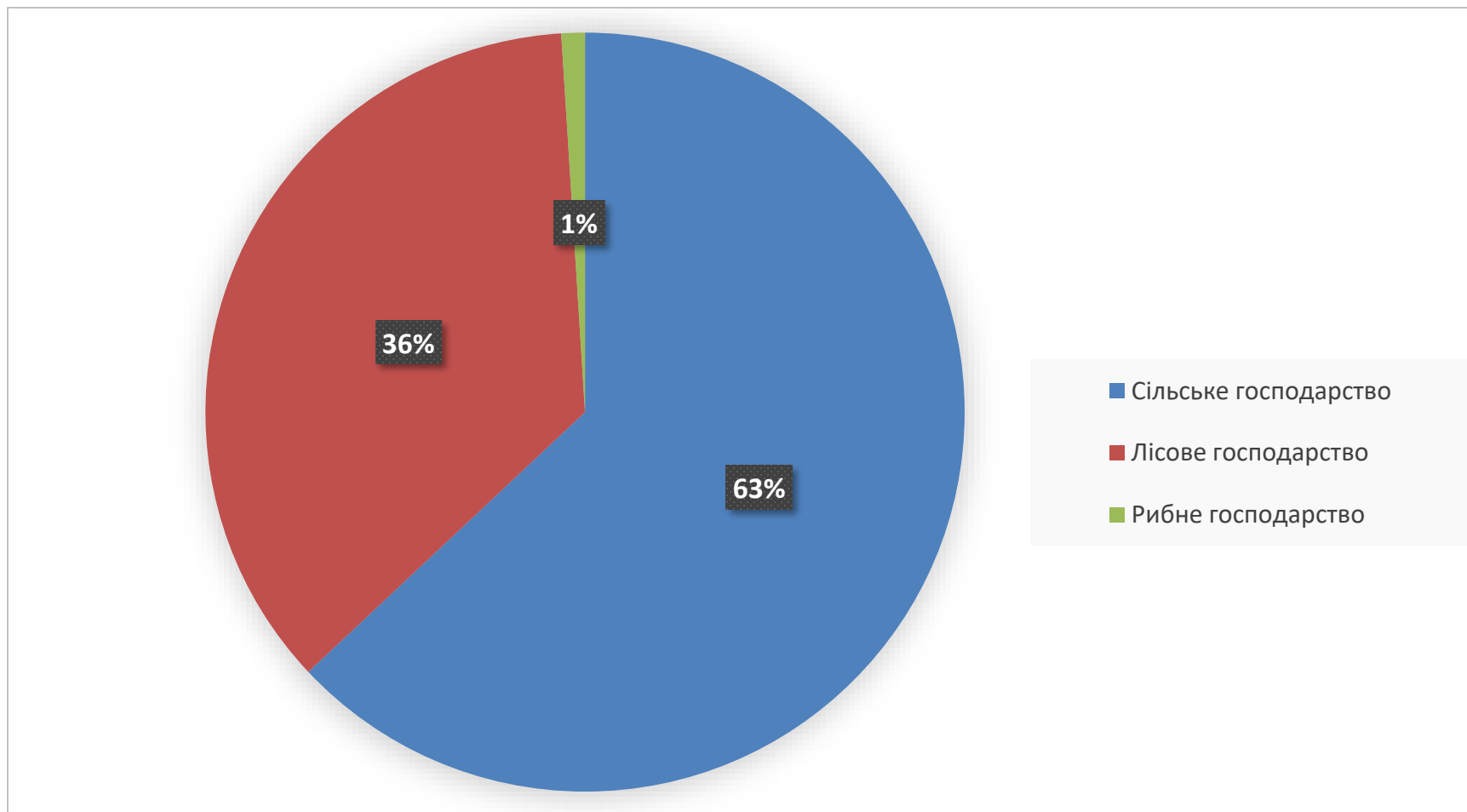
Продукти на біологічній основі

Частка біоекономіки в ЄС

РОЗПОДІЛ БІОМАСИ В ЄС

Всесвітній біоекономічний форум

Третій Всесвітній форум з біоекономіки
(організатор - FSC) (Фінляндія) 10 вересня 2020 року

Біоекономіка:
люди, планета,
політика

Глобальні лідери
та фінансовий світ

Біопродукти
навколо нас

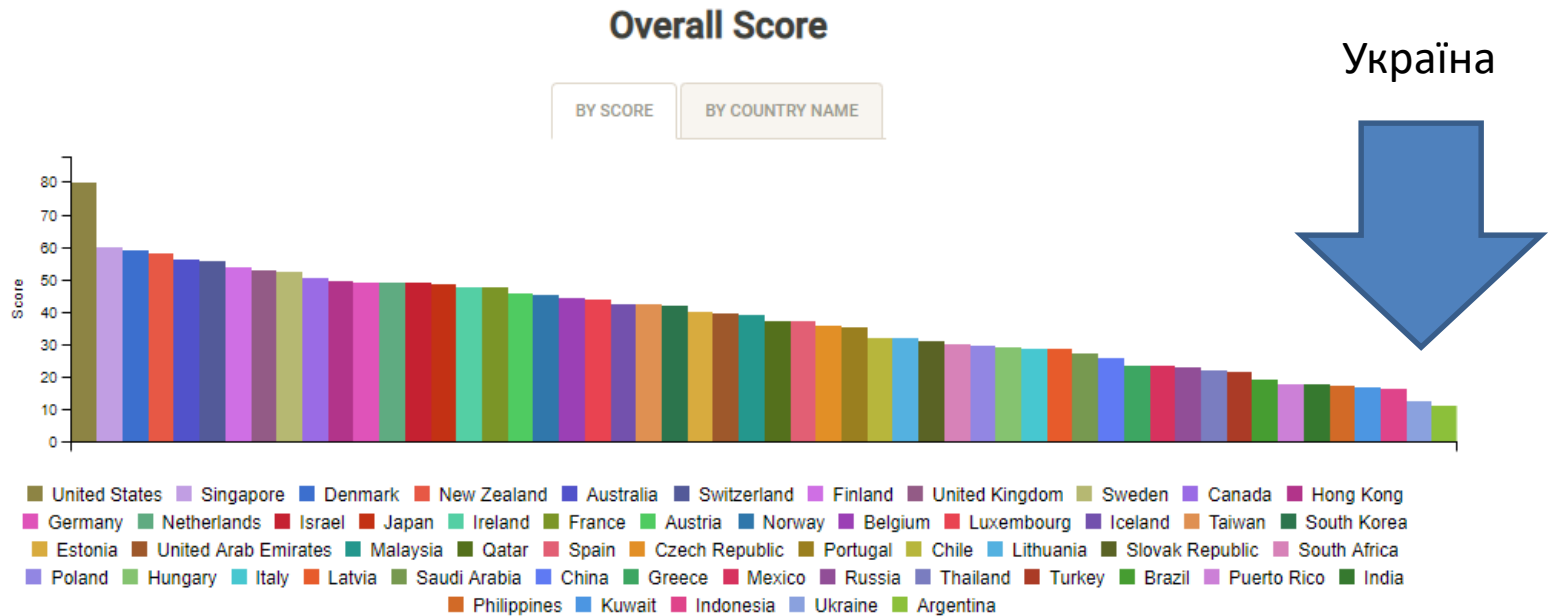

Погляд у майбутнє

Четвертий Всесвітній форум з біоекономіки
Бразилія, 18-20 жовтня 2021 року

Пряма трансляція - <https://wcbef.com/>

ІНДЕКС БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Overall Score
12.5 / 100

Country Rank
53 / 54

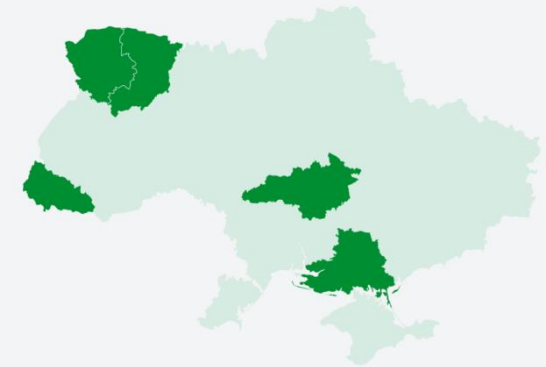

Потенціал розвитку біоенергетики в Україні

Зростання біоенергетики в Україні

У 2018 році вироблених біопалив достатньо для енергопостачання 5 областей України протягом року:

5 Волинської
Закарпатської
Кіровоградської
Рівненської
Херсонської

<https://uabio.org/>

Потенціал розвитку біоенергетики в Україні

Вид біомаси	Теоретичний потенціал, млн тонн	Потенціал доступний для енергетики	
		Частка теоретичного потенціалу, %	млн т н.е.
Солома зернових	32,8	30	3,36
Солома ріпаку	4,9	40	0,68
Побічні продукти кукурудзи на зерно (стебла, стрижні)	46,5	40	3,56
Побічні продукти соняшника (стебла, корзинки)	26,9	40	1,54
Вторинні відходи с/г (лушпиння соняшника)	2,4	100	1,00
Деревна біомаса (дрова, порубкові залишки, деревні відходи)	8,8	96	2,06
Деревна біомаса (сухостій, деревина із захисних лісосмуг)	8,8	45	1,02
Біодизель (з ріпаку)	-	-	0,39
Біоетанол (з кукурудзи і цукрового буряку)	-	-	0,82
Біогаз з агровідходів	1,6 млрд м ³ CH ₄	50	0,68
Біогаз з полігонів твердих побутових відходів	0,6 млрд м ³ CH ₄	34	0,18
Біогаз зі стічних вод	1,0 млрд м ³ CH ₄	23	0,19
Енергетичні культури: верба, тополя, міскантус (1 млн га*)	11,5	100	4,88
Енергетичні культури: кукурудза на біогаз (1 млн га*)	3,0 млрд м ³ CH ₄	100	2,58
ВСЬОГО	-	-	23

44%

32%

*За умови вирощування на 1 млн га незадіяних сільськогосподарських земель

Біогазова електростанція, Вінницька область

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!